

VIII. ZAHRANIČNÍ MIGRACE

Český statistický úřad rozšířil od roku 2001 statistiku migrace o cizince s „dlouhodobým“ pobytem. Do údajů o stěhování (rovněž i sňatečnosti, rozvodovosti, porodnosti, potratovosti a úmrtnosti) nejsou tak již zahrnuti pouze osoby s trvalým pobytem na území České republiky. Údaje roku 2000 se tedy týkají všech osob (včetně cizinců) s trvalým pobytem na území ČR, údaje za období 2001 a později jsou za:

- a) občany ČR s trvalým pobytem na území ČR
- b) cizince s trvalým pobytem na území ČR (podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců)
- c) cizince s vízy nad 90 dnů (podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců)
- d) cizince s přiznaným azylem (podle zákona č. 325/1999 Sb., o azylu)

od 1.5.2004 zároveň i (podle zákona č. 217/2002 Sb., kterým se mění zákon č. 326/1999 Sb.):

- e) občany zemí EU s přechodným pobytem na území ČR
- f) občany třetích zemí s dlouhodobým pobytem na území ČR

Saldo zahraniční migrace v loňském roce (rozdíl počtu přistěhovalých a vystěhovalých) ve výši 36,2 tisíce osob dosáhlo nejvyšší úrovně nejen od vzniku samostatné České republiky, ale dokonce za posledních více než padesát let. Tyto údaje však nejsou zcela srovnatelné z důvodu rozdílných okruhů osob zařazených do statistiky stěhování. Saldo migrace zaznamenané v roce 2005 bylo oproti roku 2004 téměř dvojnásobné a oproti roku 2003 – roku dosavadního maxima – bylo vyšší více než 1,4krát. Objem migrace (součet počtu přistěhovalých a vystěhovalých) byl ale v obou letech (2003 a 2004) mírně vyšší než v roce 2005.

Tab. VIII.1 Zahraniční stěhování, 1990-2005

	1990	1995	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Přistěhovalí	12 411	10 540	7 802	12 918	44 679	60 015	53 453	60 294
Vystěhovalí	11 787	541	1 263	21 469	32 389	34 226	34 818	24 065
Saldo stěhování	624	9 999	6 539	-8 551	12 290	25 789	18 635	36 229
Objem stěhování	24 198	11 081	9 065	34 387	77 068	94 241	88 271	84 359

Na rozdíl od roku 2004 měla Česká republika v roce 2005 kladné saldo se všemi nejčetněji zastoupenými skupinami cizinců podle státního občanství (Ukrajina, Slovensko, Vietnam, Polsko, Rusko). V roce 2004 totiž bylo zaregistrováno více vystěhovalých než přistěhovalých občanů Slovenské republiky, a to dokonce ve výši 6,1 tisíce, zatímco v loňském roce naopak 8,2 tisíce Slováků přibylo. Již tradičně však přibývá osob s ukrajinským státním občanstvím. Pozitivní saldo je také už stabilně registrováno s občany Vietnamu (včetně roku 2001, kdy bylo celkově registrováno záporné saldo zahraničního stěhování), i když je řádově nižší než v případě Ukrajinců, např. v loňském roce bylo nižší 3,6krát. Dalšími zeměmi, s jejichž občany dosahuje Česká republika pozitivní migrační bilanci (od roku 2002) je např. Ruská federace, Německo, Polsko, Moldavsko, Mongolsko či Spojené státy.

Rozdíl přistěhovalých a vystěhovalých českých občanů do a z republiky nevykazuje v posledních letech stabilní trend – v roce 2000, 2001, 2003 a 2004 se více občanů do republiky přistěhovalo než vystěhovalo, v letech 2002 a 2005 to zase bylo naopak. Hodnoty vystěhovalých občanů České republiky a tím celého salda a objemu migrace jsou však pravděpodobně podhodnoceny.

Tab. VIII.2 Zahraniční stěhování podle státního občanství, 2005

Státní občanství	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Saldo migrace
Ukrajina	23 875	11 392	12 483
Slovensko	10 107	1 946	8 161
Vietnam	4 906	1 417	3 489
Rusko	3 300	1 306	1 994
Německo	1 431	99	1 332
Polsko	1 259	140	1 119
Moldavsko	1 672	781	891
Mongolsko	911	257	654
Spojené státy	1 374	746	628
Bělorusko	732	306	426
Ostatní	9 009	3 406	5 603
Česká republika	1 718	2 269	-551
Celkem	60 294	24 065	36 229

Celkový počet cizinců žijících legálně na území republiky činil podle údajů Ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie Ministerstva vnitra ČR ke konci loňského roku 280,1 tisíce. Představovali tak 2,7 % populace. Zhruba čtyřicet procent z nich mělo v České republice trvalý pobyt, většina zde však byla na základě povolení k přechodnému nebo dlouhodobému pobytu či pobytu na základě víza nad 90 dnů. Azylantů byl jen zlomek.

Tab. VIII.3 Cizinci podle typu pobytu*, 31.12.2005

Státní občanství	Celkem	Trvalý pobyt	Přechodný/ dlouhodobý pobyt	Pobyt na víza nad 90 dnů	Azyl
			počty		
Ukrajina	87 834	15 334	60 284	12 171	45
Slovensko	49 446	20 227	29 191	28	.
Vietnam	36 902	23 235	11 430	2 167	70
Polsko	17 810	11 384	6 414	12	.
Rusko	16 627	6 012	8 638	1 623	354
Německo	7 187	3 957	3 225	5	.
Moldavsko	4 682	678	2 877	1 119	8
Bulharsko	4 586	2 337	1 781	433	35
Spojené státy	3 952	2 051	1 147	754	.
Srbsko a Černá Hora	3 633	2 306	1 089	164	74
Ostatní	47 452	23 077	19 833	3 329	1 213
Celkem	280 111	110 598	145 909	21 805	1 799
			složení v %		
Ukrajina	31,4	13,9	41,3	55,8	2,5
Slovensko	17,7	18,3	20,0	0,1	.
Vietnam	13,2	21,0	7,8	9,9	3,9
Polsko	6,4	10,3	4,4	0,1	.
Rusko	5,9	5,4	5,9	7,4	19,7
Německo	2,6	3,6	2,2	0,0	.
Moldavsko	1,7	0,6	2,0	5,1	0,4
Bulharsko	1,6	2,1	1,2	2,0	1,9
Spojené státy	1,4	1,9	0,8	3,5	.
Srbsko a Černá Hora	1,3	2,1	0,7	0,8	4,1
Ostatní	16,9	20,9	13,6	15,3	67,4
Celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

* údaje Ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie Ministerstva vnitra ČR

Nejpočetnější skupinou cizinců s povolením pobytu v České republice jsou Ukrajinci (87,8 tisíce k 31.12.2005), následují Slováci (49,4 tisíce), Vietnamci (36,9 tisíce), Poláci (17,8 tisíce) a Rusové (16,6 tisíce). Mezi roky 2001 a 2005, z deseti nejčteněji zastoupených státních občanství, nejvíce přibýlo občanů Moldavska – jejich počet se za posledních pět let téměř zdvojnásobil, 1,7krát se zvýšil

počet Ukrajinců, 1,5krát počet Vietnamců a také Němců. Rusů zde bylo ke konci loňského roku 1,3krát více než ke konci roku 2001, téměř 1,3krát také občanů Spojených států. Z dnešních deseti nejčteněji zastoupených státních občanství se v daném období snížil pouze počet Slováků, i když jen mírně – o 7 %.

Jednotlivé (nejčtenější) skupiny cizinců podle státního občanství se také liší podle typu pobytu, na který v České republice pobývají. Nejvyšší podíl cizinců s přechodným/dlouhodobým pobytem či pobytem na základě víza nad 90 dnů byl jednoznačně mezi občany Ukrajiny (82 %), naopak nejnižší mezi občany Srbska a Černé Hory (34 %), Polska (36 %) a Vietnamu (37 %), u nichž převládají trvalé pobyty. Pro Srbsko a Černou Horu byl rovněž charakteristický relativně vyšší podíl azylantů. Nadpoloviční podíl trvalých pobytů se také vyskytuje u občanů Německa, Spojených států a Bulharska.